

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim 10.08.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa'nın Eyyübiye ve Karaköprü ilçelerinde çiftçilerin kendi ilçelerinde ayrı Ziraat Odalarının kurulması amacıyla girişimde bulundukları; kırsal mahalle muhtarlarının önemli bölümünün bu yöndeki başvuruları imzaladığı tarafımıza bildirilmiştir.

Bununla birlikte, başvuruların ardından muhtarlardan önceki iradelerinden vazgeçmelerini sağlayacak şekilde "önceki başvurudan feragat" başlıklı matbu veya standart içerikli dilekçeler toplandığı yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır.

Tarafımıza ulaşan feragat dilekçesinde;

"Daha önce Eyyübiye ilçesinde ayrı bir Ziraat Odası kurulması ve Eyyübiye ilçemin Haliliye Ziraat Odası Başkanlığı'ndan ayrılması yönünde vermiş olduğum dilekçeden kendi hür irademle vazgeçmiş bulunmaktayım."

ifadelerine yer verilmekte; ayrıca ilk dilekçenin "eksik ve yanlış bilgilendirme" nedeniyle imzalandığı ileri sürülmektedir.

Bu gelişmeler, feragat dilekçelerinin kim tarafından hazırlandığı, kimler tarafından muhtarlara ulaştırıldığı, imzaların hangi koşullarda toplandığı ve herhangi bir siyasi veya idari nüfuz kullanılıp kullanılmadığı sorularını gündeme getirmektedir.

6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu uyarınca ziraat odalarının temel varlık sebebi çiftçilerin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, çiftçilik mesleğinin genel menfaatlere uygun biçimde gelişmesini sağlamak ve çiftçilerin mesleki hak ve menfaatlerini korumaktır.

Dolayısıyla ziraat odaları herhangi bir siyasi partinin, siyasetçinin, milletvekilinin, oda başkanının veya ailesinin nüfuz alanı değildir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının siyasi nüfuz ve kişisel iktidar alanına dönüştürülmesi hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmaz.

Anayasa'nın 135'inci maddesi de kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının kuruluş ve işleyişini anayasal güvence altına almakta; bu kuruluşların amaçları dışında faaliyette bulunamayacağını öngörmektedir.

Eyyübiye ve Karaköprü ilçelerinde 6964 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatın öngördüğü objektif şartların oluşması ve çiftçilerin hak ve menfaatlerinin ayrı oda kurulmasını gerektirmesi hâlinde, sürecin siyasi kişilerin veya mevcut oda yönetimlerinin menfaatlerine göre engellenmesi kabul edilemez. İdare, kişilerin siyasi konumuna göre değil kanuna, kamu yararına ve objektif koşullara göre işlem tesis etmek zorundadır.

Çiftçinin meslek örgütlenmesi üzerindeki her türlü siyasi vesayet iddiasının araştırılması ve kamuoyunun şeffaf biçimde bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda:

1. Eyyübiye ilçesinde ayrı bir Ziraat Odası kurulması amacıyla Bakanlığınıza, Türkiye Ziraat Odaları Birliğine, Valiliğe veya ilgili Kaymakamlığa herhangi bir başvuru yapılmış mıdır? Yapılmışsa başvuru tarihi, başvuran kişi veya mahalle sayısı ve başvurunun mevcut aşaması nedir?
2. Karaköprü ilçesinde ayrı bir Ziraat Odası kurulmasına ilişkin herhangi bir başvuru mevcut mudur? Varsa bu başvuru hangi aşamadadır?
3. Eyyübiye ve Karaköprü’de ayrı ayrı Ziraat Odası kurulabilmesi için 6964 sayılı Kanun ve ikincil mevzuat uyarınca aranan şartlar nelerdir? Bu iki ilçe söz konusu şartlardan hangilerini karşılamaktadır?
4. Eyyübiye ve Karaköprü ilçelerindeki çiftçi sayısı, Çiftçi Kayıt Sistemi’ne kayıtlı üretici sayısı, tarımsal işletme sayısı ve tarımsal üretim alanı ayrı ayrı ne kadardır?
5. Bakanlığınızca Eyyübiye ve Karaköprü çiftçilerinin müşterek ihtiyaçları, mesleki faaliyetleri ve hak ve menfaatleri bakımından ayrı Ziraat Odalarının kurulmasının gerekli olup olmadığına ilişkin herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
6. Kanunda öngörülen objektif kuruluş şartlarının gerçekleşmesi hâlinde, muhtarların veya belirli kişilerin daha önce verdikleri başvurulardan feragat etmeleri tek başına Ziraat Odası kurulmasına hukuki engel oluşturmakta mıdır?
7. Kanuni şartlar gerçekleşmiş ve çiftçilerin müşterek ihtiyaçları ayrı bir odanın kurulmasını gerektiriyorsa, idarenin feragat dilekçelerinden bağımsız olarak kamu yararı ve kanunun emredici hükümleri doğrultusunda işlem tesis etmesi gerekmekte midir?
8. Eyyübiye’de ayrı Ziraat Odası kurulmasını isteyen ilk başvuruların ardından muhtarlara “önceki başvurudan feragat” başlıklı standart dilekçelerin imzalatıldığı iddiasından Bakanlığınızın haberi var mıdır?
9. Söz konusu feragat dilekçesinin kim veya kimler tarafından hazırlandığı, çoğaltıldığı, dağıtıldığı ve toplandığı Bakanlığınızca araştırılacak mıdır?
10. İlk başvuruda bulunan muhtarların daha sonra topluca veya benzer içerikte dilekçelerle iradelerini değiştirmelerinin nedenlerinin ve bu kişiler üzerinde herhangi bir siyasi, idari veya ekonomik baskı bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla inceleme veya soruşturma başlatılacak mıdır?
11. Mevcut Ziraat Odası yönetiminin veya yönetimle siyasi ya da ailevi bağı bulunan herhangi bir kişinin, ayrı oda kurulmasını engellemek amacıyla muhtarlarla temasa geçtiği, siyasi nüfuz kullandığı veya feragat dilekçesi topladığı yönünde Bakanlığınıza herhangi bir şikâyet ulaşmış mıdır?

12. Kamu kurumu niteliğindeki bir meslek kuruluşunun yönetiminin korunması amacıyla milletvekilliği, siyasi parti görevi, kamu görevi veya başka bir siyasi nüfuzun kullanıldığı tespit edilirse Bakanlığınız hangi idari ve hukuki işlemleri gerçekleştirecektir?
13. Muhtarların veya çiftçilerin iradesinin baskı, tehdit, telkin, kamu gücü veya siyasi nüfuz kullanılarak değiştirilmesine yönelik bir durumun tespiti hâlinde konu adli mercilere bildirilecek midir?
14. Son 15 yılda Şanlıurfa'da yeni Ziraat Odası kurulması veya mevcut odalardan ayrılarak yeni oda oluşturulması amacıyla kaç başvuru yapılmıştır? Bunlardan kaç kabul edilmiş, kaç reddedilmiş veya sonuçlandırılmamıştır?
15. Eyyübiye ve Karaköprü ilçelerinin yaklaşık 12 yıldır ayrı Ziraat Odalarının bulunmamasının hukuki ve idari gerekçesi nedir? Bu süre içerisinde Bakanlığınız veya Türkiye Ziraat Odaları Birliği tarafından ihtiyaç analizi yapılmış mıdır?
16. Bakanlığınız, Eyyübiye ve Karaköprü çiftçilerinin hak ve menfaatlerinin herhangi bir siyasetçinin, oda yöneticisinin veya nüfuz sahibinin kişisel ve siyasi çıkarlarına feda edilmemesi ve sürecin tamamen objektif kriterlerle yürütülmesi amacıyla denetim başlatacak mıdır?
17. Eyyübiye ve Karaköprü'de ayrı Ziraat Odalarının kurulmasına ilişkin sürecin bütün başvuru, feragat ve değerlendirme belgeleriyle birlikte şeffaf biçimde incelenerek sonucunun kamuoyuyla paylaşılması sağlanacak mıdır?